

> Retouradres Postbus 24037 2490 AA Den Haag

De Minister van Economische Zaken en Klimaat
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Staatstoezicht op de Mijnen

Bezoekadres

Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Postadres

Postbus 24037
2490 AA Den Haag

T 070 379 8400 (algemeen)
F 070 379 8455 (algemeen)

sodm@minez.nl
www.sodm.nl

Behandeld door

Datum 4 juni 2019
Betreft Advies over de gevolgen van de gekozen operationele strategie op het versterkingsprogramma

Ons kenmerk
19137085

Uw kenmerk

Excellentie,

Bijlage(n)

Met deze brief wil ik u adviseren over de gevolgen van de (preferentiële) operationele strategie op het versterkingsprogramma. Ik adviseer u om alle gebouwen die in één of beide strategieën van een normaal risicoprofiel een (licht) verhoogd risicoprofiel hebben gekregen aan het versterkingsprogramma toe te voegen. Daarnaast adviseer ik u om gebouwen die in de stutten staan en gebouwen met significant veel schade aan het versterkingsprogramma toe te voegen. Tot slot adviseer ik u om bewoners in staat te stellen om informatie over hun woning op te laten nemen in de gebouwendatabase ten behoeve van het verbeteren van de risicoberekening.

Waarom komt SodM met dit advies?

Op 26 maart 2019 heeft u Staatstoezicht op de Mijnen (hierna: SodM) gevraagd u te adviseren over de operationele strategie voor het gasjaar 2019/2020. SodM is gevraagd om specifiek in te gaan op de volgende vragen:

1. Welke operationele strategie voor het gasjaar 2019/2020 geniet vanuit het oogpunt van veiligheid de voorkeur volgens het Staatstoezicht op de Mijnen?
2. In hoeverre zijn de dreigings- en risicoanalyses behorende bij de voorgestelde operationele strategieën op correcte wijze onderbouwd, uitgevoerd en geanalyseerd?
3. In hoeverre geven de bijbehorende dreigings- en risicoanalyses bij de voorgestelde operationele strategieën een correcte weergave van de 10-jaarsdoorkijk voor de gasjaren na 2019-2020?
4. In hoeverre zijn de uitkomsten van de dreigings- en risicoanalyse behorende bij de (preferentiële) operationele strategie (zie vraag 1) van invloed op de prioritering in de versterkingsaanpak van de meest risicovolle gebouwen?

Op 9 mei 2019 heb ik u in 'Advies over de operationele strategie 2019/2020 voor Groningen gasveld' geadviseerd over de vragen 1 t/m 3. In dit (tweede) advies zal ik in gaan op de gevolgen van de dreigings- en risicoanalyse van de geadviseerde operationele strategie op de versterkingsopgave.

Welke operationele strategie heeft SodM geadviseerd?

SodM heeft in 'Advies over de operationele strategie 2019/2020 voor Groningen gasveld' beoordeeld welke operationele strategie de bodembeweging en/of de gevolgen voor omwonenden en gebouwen (of de werking daarvan) zoveel

mogelijk beperkt. SodM heeft geconcludeerd dat de verschillen tussen de twee door de Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. (verder: NAM) opgestelde operationele strategieën klein zijn.

Vanuit het oogpunt van de gevolgen voor omwonenden en gebouwen is naar de mening van SodM geen onderscheid tussen de twee operationele strategieën te maken. Daarentegen zijn er indicaties dat fluctuaties in de productie kunnen leiden tot veranderingen van de drukdalingssnelheid welke een ongunstig effect kunnen hebben op het optreden van bevingen. SodM acht het nog steeds verstandig om de fluctuaties zoveel mogelijk te beperken. De minste fluctuaties treden op in 'operationele strategie 1'. SodM heeft daarom geadviseerd om voor het gasjaar 2019/2020 bij de gaswinning uit het Groningen gasveld uit te gaan van 'operationele strategie 1'.

Wat betekent de keuze voor operationele strategie 1 voor de versterkingsopgave?

Voor beide operationele strategieën zijn in de 'Hazard and Risk Assessment 2019' (verder: HRA2019) de dreiging- en risicoberekeningen gegeven. Deze berekeningen vormen de basis voor de bepaling van de omvang en de prioritering van de versterkingsaanpak.

Twee uitgangspunten blijven naar het oordeel van SodM voor het versterkingsprogramma noodzakelijk. Allereerst blijft het uitgangspunt dat er alleen gebouwen toegevoegd kunnen worden aan de versterkingsopgave belangrijk. SodM adviseert daarnaast om de planning van opnames en beoordelingen die al aan individuele burgers gecommuniceerd zijn niet meer te wijzigen. De planning van deze opnames en beoordelingen mag niet aangepast worden omdat andere gebouwen een grotere prioriteit hebben gekregen. Stabiliteit in zowel de uitvoering als in de communicatie naar burgers moet zwaar wegen ten dienste van vertrouwen in en snelheid van de algehele versterkingsopgave.

Volgens de nieuwe inzichten van de HRA2019 moeten gebouwen aan de versterkingsopgave worden toegevoegd om opgenomen en beoordeeld te worden. Dit zijn gebouwen die op grond van eerdere berekeningen een normaal risicoprofiel hadden, maar die met verbeterde gebouwinformatie nu, in de HRA2019, een (licht) verhoogd risicoprofiel hebben. Zoals in het advies van 9 mei 2019 beschreven zijn de verschillen tussen de twee operationele strategieën zeer klein. SodM adviseert daarom om geen onderscheid te maken en alle gebouwen die in één of beide strategieën van een normaal risicoprofiel een (licht) verhoogd risicoprofiel hebben gekregen aan het versterkingsprogramma toe te voegen.

In totaal zijn er bijna drieduizend gebouwen die toegevoegd moeten gaan worden aan de versterkingsopgave die momenteel zo'n twaalfduizend gebouwen omvat. Van deze gebouwen gaat het om een paar honderd gebouwen met een verhoogd risicoprofiel en de rest met een licht verhoogd risico. Het gaat hierbij met name om gebouwen van type "gewone boerderij met schuur" (URM1_F). SodM is van mening dat de huidige aanpak, waarbij zowel de boerderij als de schuur meegenomen wordt in de risicoberekening, een goede verbetering is. Het risico wat de mensen lopen in en rond dit gebouw wordt hierdoor volledig meegenomen in de berekeningen.

Wel moet nog getoetst worden of deze drieduizend gebouwen niet al toegevoegd zijn aan de lokale plannen van aanpak. Immers, in de tweede helft van 2018 is het versterkingsprogramma door de Nationaal Coördinator Groningen (verder: NCG) getoetst op basis van lokale informatie. Gebouwen waar geen verklaring voor leek te zijn waarom deze niet een (licht) verhoogd risico hadden terwijl nagenoeg dezelfde gebouwen er dichtbij dit wel hadden, zijn toegevoegd aan de versterkingsopgave (de zogenoemde 'noodverbanden'). Deze aanpak heeft ertoe geleid dat de reikwijdte van de gezamenlijke lokale plannen van aanpak niet 7200 maar ruwweg twaalfduizend woningen omvat. Daarnaast moeten ook de adressen behorende bij de drieduizend gebouwen nog door de NCG worden bepaald.

Waarom is de correctie van de KNMI meetfout nog niet meegenomen?

In februari 2019 is bekend geworden dat veel van de versnellingsmeters in het Groningenveld verkeerd stonden ingesteld en er verkeerde waardes voor de grondversnelling zijn gemeten op het zogenaamde G0 netwerk. Inmiddels heeft KNMI deze foute instelling verholpen en zijn de waarnemingen gecorrigeerd. Op dit moment is SodM nog bezig met een verificatie en validatie van alle relevante seismische waarnemingen (inclusief de gecorrigeerde waarnemingen) en van de effecten van deze correctie op de risicoberekeningen.

De eerste deelresultaten suggereren een effect van de correctie op de risicoberekeningen. Omdat het om voorlopige nog niet volledig begrepen deelresultaten gaat en een eerste beoordeling van deze deelresultaten geen materiële impact op de in dit rapport behandelde adviesvragen aangeven, vindt SodM het op dit moment nog te vroeg om deze eerste, voorlopige resultaten te gebruiken in haar advisering. Om die reden werkt SodM in dit advies nog op basis van de HRA2019 uitkomsten. SodM vindt het belangrijk om eerst het verificatie- en validatie-traject af te ronden.

Is het nodig om het versterkingsprogramma nog verder uit te breiden?

In de dreigings- en risicoberekeningen wordt ervan uitgegaan dat gebouwen zich in goede staat bevinden. Door de aardbevingen zijn gebouwen in Groningen echter beschadigd. Zwaarder beschadigde gebouwen (DG2 schade of zwaarder) kunnen kwetsbaarder zijn dan gebouwen in goede staat. Daarnaast zorgt de trage schadeafhandeling ervoor dat bij nieuwe bevingen schade op schade ontstaat.

SodM adviseert u om de NCG en gemeenten: a) systematisch de gebouwen die in stutten staan maar nog niet onderdeel zijn van de versterkingsopgave, toe te voegen aan de opgave; b) systematisch de bij gemeenten en NCG beschikbare informatie na te gaan om gebouwen met significant veel schade te identificeren en toe te voegen aan de versterkingsopgave; en c) gericht de gebouwendatabase te verbeteren bijvoorbeeld door burgers in staat te stellen informatie over hun gebouw door te geven ten behoeve van het verbeteren van de risicoberekening.

Hoe kunnen de gebouwen die aan het versterkingsprogramma worden toegevoegd een plek in de prioritering krijgen?

De NCG en de gemeenten zijn nog bezig om op basis van alle lokale plannen van aanpak de planning voor de gehele versterkingsopgave aan te passen op de beschikbare capaciteit. Hiertoe zijn er voldoende goede inschattingen nodig van de beschikbare capaciteit, zowel de opname, beoordeling als uitvoeringscapaciteit.

Naar verwachting zal het aanpassen van de gezamenlijke lokale plannen van aanpak op de beschikbare capaciteit een nadere prioritering vragen. Op dat moment is het belangrijk dat de nieuwe inzichten van de HRA2019 gebruikt worden. Bovendien is het belangrijk dat de NCG de ruimte en middelen krijgt om bovenstaande activiteiten te sturen en regisseren in nauwe samenwerking met de gemeenten. SodM zal hierop nauw aansluiten in haar rol als toezichthouder zodat de definitieve beoordeling van de gezamenlijke lokale plannen van aanpak snel gerealiseerd kan worden.

Hoogachtend,

T.F. Kockelkoren
Inspecteur-generaal der Mijnen